

Naputánjáró



A MOLDVAI MAGYAR OKTATÁS HÍRLEVELE

2012. januári szám

„Az ember a szíve mélyén örökké odavaló, ahol született.”

(Tamási Áron)

Kedves Keresztszülők!

Egy korábbi elképzelés megvalósítása – tehetséges moldvai gyermekek felkarolása – és egy Olaszországból érkezett, szakmailag ígéretes lehetőség között vívódva a legtöbb árva gyermek nevelőapja, Csaba testvér győzött meg arról, hogy „a moldvai magyar oktatás hiteles finanszírozásának” legyek segítője azzal, hogy az általam létrehozni kívánt alapítvánnyal vállaljam a magyarországi támogatások ellenőrzött kijuttatását Moldvába.

Szervezeti ügyekben járhatlan emberként és mivel az MCSMSZ akkori vezetése minden leendő tisztségre kész személyi javaslattal keresett meg, – fiam – Petrás Róbert szerepvállalását is kértem.

Az ilyen előzményekkel létrehozott szervezet (A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány) 2005-ben vette át ezt a tevékenységet (a magyarországi támogatások ellenőrzött kijuttatását) a Szent Ferenc Alapítványtól.

Az alapítvány kurátorai – a moldvai realitásokra tekintettel, megfelelő türelmi időt biztosítva és a fokozatosságra is figyelve – évről-évre egyre szigorúbb elszámolást követeltek meg. A szerződésben rögzített elszámolási követelményeknek az MCSMSZ vezetői legjobb tudásuk szerint eleget tettek, azonban a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium



*Adjon Isten
Bé buját, és bót,
Áldást a mezőkre,
Szerecsét a háziába.*

*Istentől áldott,
Boldog Új Évetől
Kívánunk
minden kedves Keresztszülőnek.*
Petrás Mária

Nemzetpolitikai Államtitkársága és az alapítvány által elvégzett, több évre visszatekintő ellenőrzés által feltárt hiányosságok az oktatási program szervezeti hátterének átszervezési igényét vetették fel. A program kiszámíthatóbb, biztonságosabb pénzügyi alapokra helyezése mellett – az átszervezés – egyben

lehetőséget teremt arra is, hogy szakértők széles körének bevonásával az oktatási program hosszú távú stratégiáját is megfogalmazzuk.

Nagyon sokáig tabuként került téma volt a csángók önazonosságának kérdése.

Szerencsés csángónak mondhatja magát, aki tudja, érzi, hová tartozik. Sajnos kevesen vagyunk, és ezt el kell ismerünk, hiszen alapvető érdekünk, hogy valós kórismeret alapján dolgozzunk.

A csángó művészet, a néphagyomány ápolása, az oktatási program, a magyar nyelvű mise mi más szolgálhatna, mint azt, hogy minél többen és magabiztosabban mondhatjuk büszkén, hogy „... mi is magyarok vagyunk.”

Önök a legfontosabb területet, az oktatást támogatják. Az Önök közül felkért kurátorok, mint a múltban, úgy a jövőben is teljes odaadással szolgálják a támogatások szigorú elszámoltatását, hatékony felhasználását.

Továbbra is kérjük rendíthetetlen kiállásukat a moldvai magyar oktatás ügye mellett.

Istentől áldott boldog új évet kívánunk!



PETRÁS MÁRIA, PETRÁS RÓBERT

A leköszönő AMMOA elnök beszámolója

Kedves Keresztszülő-társak!

Rend, átláthatóság és együttműködés.

E három szándék jegyében vállaltam el 2010 tavaszán A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány vezetését.

Rend az alapítványnál, hogy az évi átlagosan 70 millió forint, amely az alapítványon keresztül jut el a csángó gyermekek oktatására, kiszámítható módon érjen el rendeltetési helyére. Ezért kötött az AMMOA és az MCSMSZ új, a korábbiaknál részletesebb együttműködési megállapodást, ezért készítettünk elszámolási szabályzatot, amely részletesen meghatározta, hogy az AMMOA milyen elszámolást kér a kiküldött pénzek után. Az AMMOA határozatai, jegyzőkönyvei, utalásai ebben az időben követhetők, az elszámolások a NAV ellenőrzések többszöri próbáját is kiállták. Havonta tartottunk kuratóriumi üléseket, hogy a döntéseket kellő gyorsasággal hozhassuk meg. Minden kuratóriumi tag természetesen ingyen vállalta a munkát, a keresztszülői tevékenysége mellett.

Átláthatóság, hogy a keresztszülők és a magyar hatóságok számára is követhető legyen az alapítvány munkája és a befizetett pénzek sorsa. Ma már nem magánlakásokban, hanem a XII. kerületi alapítványi irodában tartjuk az alapítvány dokumentumait. Létrejött az

AMMOA honlapja, azon a címen, amelyet 5 esztendeje – még az alapítvány kuratóriumi tagjaként - erre a célra foglaltam le: www.csango.eu. Ezen már most is követhető, s a jövőben még inkább követhető lesz az alapítvány munkája. Fontosnak tartottam, hogy a keresztszülők tájékoztatása az alapítványról minél tejsőbb legyen, ezért számoltunk be rendszeresen a Naputánjáróban is az elvégzett munkáról, s alkalmanként levelet is írtunk a keresztszülőknek. Kimutatásokat, elemzéseket készítünk, amelyek közül néhányat ebben a lapban is olvashatnak. Az átláthatóság jegyében rendeltük meg a magyar állammal közösen a Teleki László Alapítványtól az MCSMSZ elmúlt négy pénzügyi évének elemzését, amelynek összefoglalóját most is közreadjuk.

Együttműködés, hogy összefogjuk a moldvai magyar oktatás egyre gyarapodó kritikussait és az MCSMSZ vezetésében dolgozókat. Napi kapcsolatot szerettem volna kialakítani a Budapesten és Magyarországon dolgozók és a moldvaiak között. Ebben nagyon kevés eredményt mutathatok fel. Talán az utódom több sikerrel jár.

A másik, amelyben nem értem el eredményt, a beruházások tulajdonjogának kérdése. Jelenleg a javarészt magyarországi támogatók befizetéseiből létrejött

házak az MCSMSZ tulajdonában vannak – a magyar nemzetpolitika szempontjából biztosan nem jó megoldás, hogy egy romániai egyesület birtokolja a házakat, hiszen az egyesületi formából fakadóan könnyen kerülhet a nemzetpolitikától idegen célokhoz szolgálók kezébe.

Sok munkát végeztünk el, de sok munka, súlyos kérdések megoldása marad az utódaimra is. Mindenesetre van munka, s ez azt jelzi, hogy van magyar oktatás a Kárpátokon túl. S a munkának külön értelmet ad az, hogy egyre több helyre kellene elvinni a magyar szót: az eddig elérték mellett még van 30-40 olyan település, ahol oktatni kellene a magyar szót, s létrehozni a magyar iskolákat, óvodákat is.

Köszönöm az alapítóknak, hogy 2005-től kuratóriumi tagként, az utolsó másfél évben pedig elnökként szolgálhattam a csángó ügyet.

Mostantól maradok egyszerű keresztszülő.



HORVÁTH SZILÁRD

Életre szóló ügy

A csángómagyarok hányatott sorsának történelmét és eredeti állapotban fennmaradt kultúráját Domokos Pál Péter bácsinak köszönhetően ismerhettem meg az 1970-es évek közepén. Az 1980-as évek elején kötöttem életre szóló barátságot Kallós Zoltánnal a csángók másik nagy mentorával. 1990-ben ő mutatott be Petrás Máriának, aki a későbbiekben legközvetlenebb munkatársam lett főiskolai tanulmányai végeztéig. Hármójuknak köszönhetően kerültem egyre szorosabb kapcsolatba a CSÁNGÓ ÜGGYEL. Ilyen előzmények után kért fel az alapítvány elnöki teendőinek ellátására Petrás Róbert alapító. Az ÜGY iránt érzett elkötelezettségem és felelősségem tudatában elvállaltam.

Működésem alatt arra szeretnék törekedni, hogy az alapítvány működése hosszútávon megfeleljen a törvényes előírásoknak, a keresztszülők, az adakozók és a közvélemény jogos elvárásainak.

PÉCSI L. DÁNIEL
kuratóriumi elnök



Pécsi L. Dániel bár művészettörténész szeretett volna lenni, szülei tanácsára inkább a villamosipari technikumot, majd a Kandó Kálmán Főiskolát végezte el. Villamosmérnökként 1978-ban, a Szent Korona hazahozatalakor, a Nemzeti Múzeumban rendezett kiállításon kapott felkérést a koronázási ékszerek és a palást szakszerű megvilágítására és állagmegóvására. A Külkereskedelmi Főiskolán elvégezte a marketing-kommunikációs szakot, a 90-es évek óta pedig címerket, jelképeket készít települések, intézmények, egyházi szervezetek számára, munkáiban a nemzet múltja iránti tisztelet vezérli. A nemzet múltja iránti kegyelet és tisztelet vezeti munkásságát, melyet ma már, a kiállításai nyomán, szinte az egész történelmi Magyarország területén elismernek. Bár sem iparművészeti, sem képzőművészeti végzettsége nincsen, 2007-ben felvették a magyar iparművészek grafikai tagozatába.

Az AMMOA titkár munkaköre

Kapcsolattartás a keresztszülőkkel, támogatókkal, az MCSMSZ munkatársaival. Az új keresztszülők többnyire nála jelentkeznek, továbbítja az MCSMSZ-nek, hogy ki tudják választani a megfelelő keresztszülőgyermeket. (Ezzel a Kemcsének is segít.)

Az AMMOA napi teendőit intézi (befizetések és kiadások rögzítése), adminisztrációs munka, az adatbázis kezelése, a házipénztár kezelése.

Pályázatírás, a program lebonyolítása, elszámolása, illetve szakmai beszámoló írása.

A falugazdákkal való kapcsolattartás (táborok szervezésében segít). A támogatások az AMMOA-hoz érkeznek be, ezért az AMMOA-nak kell elszámolnia határidőre.

A céges szerződések megkötése, megköszönése, elszámolása (ezt az

MCSMSZ-szel közösen végzi, mivel általában az oktatási programra szánják a támogatást).

Adóigazolás kiállítása.

Az MCSMSZ-nek segít a budapesti ügyintézésben, postázás (neki küldik a keresztszülő leveleket, hogy Budapesten adja fel őket), az APC Smarttal való kapcsolattartás (itt gyűjtjük a csomagokat) - ezzel a Kemcsének is segít.

AMMOA beszámoló 2005-2011

Az AMMOA 2005-ben jött létre. Alapítója Petrás Mária és Petrás Róbert. A kezdetektől az MCSMSZ-szel szövetségben működött, azaz a keresztszülő pénzeket valamint cégek magánszemélyek egyéb adományait és pályázati összegeket továbbított a moldvai magyar oktatás céljaira. Az alanti táblázatban mutatjuk be, hogy mekkora összegek érkeztek be ebben az időben az AMMOA számlájára és mennyit utalt tovább Moldvába. Lassan közeledünk a félmilliárd forint felé – az összeg nagysága különös felelősséget ró az AMMOA vezetőire, hogy kiszámítható, elszámolható módon utalják ki a beérkezett összegeket.

Az AMMOA-hoz érkezett bevételek 2005-től 2011. október 31-éig

Adomány	313 M Ft
1%	32 M Ft
Pályázat	10 M Ft

Az AMMOA kiadásai 2005. és 2011. október 31. között

Támogatás az MCSMSZ-nek	318 M Ft
Működési költség	24 M Ft

MCSMSZ bevételek

Magyarországi, állami támogatás	50%
AMMOA	42%
Egyéb, romániai támogatás	8%

Az AMMOA működési költségei

Az AMMOA működési költségei a legszükségesebb kiadásokból és a moldvai munkát közvetlenül segítő tevékenységek költségeiből állnak össze. A kuratórium minden tagja ingyen vállalta a munkát, sem tiszteletdíjat, sem költségtérítést nem kaptak és nem kapnak a munkájukért. Célunk az volt, hogy a keresztszülők pénzei a lehető legkisebb költséggel jussanak el a moldvai oktatás céljaira.

Könyvelő

A 70 millió forintos alapítvány könyvelésére minimálbéren foglalkoztatunk könyvelőt. Tényleges kiadásként végül csak a járulékok és a NAV-nak befizetett adó maradnak meg az alapítványnak, mert a könyvelőnk a nettó munkabérét adományként befizeti az alapítványhoz.

Titkár

Alapítványi titkárunk a moldvai keresztszülő program magyarországi „keze”. Ő intézi a kintől érkező levelek magyarországi postázását, a napi kapcsolattartást a keresztszülőkkel, a Moldvában dolgozókkal, az MCSMSZ ügyes-bajos magyarországi dolgait. Emellett volt az AMMOA és a KEMCSE titkára is, de munkaidejének nagyobb részét a moldvaiakat közvetlenül szolgáló munka tette ki.

Postaköltség

Magyarországon adtuk fel az MCSMSZ és a keresztszülő gyermekek keresztszülőknél szóló leveleit, javarészt ez jelenti a postaköltséget, no és persze a Naputánjáró, a beszámoló postázása.

Bankköltség

A bankköltség a Moldvába irányuló utalások költségét jelenti.

Telefonköltség

Az alapítványi titkár használ mobiltelefont, ennek a költségében a moldvai és a keresztszülőkkel folytatott magyarországi beszélgetések költségei jelennek meg. A kapcsolattartás költségeit csökkentjük azzal, hogy a titkár világhálón beszél az így elérhetőekkel.

Egyéb költség

Magyarországi rendezvények, táborok támogatása.

Az MCSMSZ pénzügyeinek vizsgálata

2011. júniusban a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkársága és az AMMOA megbízta a Teleki László Alapítványt az MCSMSZ 2008-2011 közötti működésének teljes szakmai és pénzügyi ellenőrzésével, különös tekintettel a jelzett években a Magyarországról (elsősorban a Magyar Állam és az AMMOA által) nyújtott támogatások jogszerű és rendeltetésszerű felhasználására nézve (a továbbiakban "Jelentés").

A Teleki László Alapítvány mások mellett két romániai szakértővel, Oláh Rudolf okleveles közgazdással, könyvszakértővel és Szénégető Csaba okleveles közgazdással, pénzügyi ellenőrrel végezte el a munkát.

Az ellenőrzés gondolata a magyar kormány részéről két ok miatt merült fel. Az egyik, hogy az MCSMSZ-nél a 2000 óta folyamatos és kiemelt állami támogatás ellenére egyszer sem történt semmilyen támogatói átvilágítás, a másik, hogy az MCSMSZ 2010 nyaratól kezdve többször hangoztatta, hogy mintegy 40 millió Ft-os tartozást halmozott fel, és ennek konszolidálását kérte a magyar államtól.

Az AMMOA részéről az ellenőrzést szükségessé tette, hogy az AMMOA kuratóriuma átláthatatlannak tartotta, és ezért nem tudta elfogadni az MCSMSZ 2010. évi elszámolását. Döntése előzményként az AMMOA kuratóriuma megkérte az MCSMSZ 2009. évi mérleget,

hogy az év végi záráshoz megismerje a nyitó tételeket, majd egyes tételekre nézve kiegészítést kért, amelyre a választ sem az MCSMSZ, sem könyvelőirodája nem adott.

2011. augusztusban elkészült a Jelentés, melyet az érintettek feldolgoztak, véleményeztek, és a Jelentés bővítését kérték.

2011. októberben további adatgyűjtés és a vélemények feldolgozása után elkészült a Jelentés kiegészítése. Lényegi megállapításainak kivonatos összefoglalása ebben a Naputánjáróban is olvasható, de megtalálható a www.csango.eu honlapon, a Hírek menüpontban (2011. december 21-i feltöltéssel) is.

A KÖVETKEZŐ ÖSSZEGETEK UTALTA AZ AMMOA AZ MCSMSZ-NEK 2011-BEN

utalás kelte	kinek	Tétel megnevezése	Kiadási pénztár-bizonylat száma	Bankszámlakivonat száma	Összeg	Költ-ségkód	Hónap
2011.01.25	MCSMSZ	támogatás		017/2011	11 985 527		1
2011.03.02	MCSMSZ	támogatás		043/2011	3 188 614		3
2011.03.04	MCSMSZ	támogatás		045/2011	2 278 988		3
2011.03.25	MCSMSZ	támogatás		059/2011	4 586 820		3
2011.04.06	MCSMSZ	pályázati pénz továbbítása (2008/5657) + 17/2011 k-i hat. alapján		067/2011	754 893		4
2011.04.26	MCSMSZ	pályázati pénz továbbítása (2521/2988)		080/2011	998 857		4
2011.05.04	MCSMSZ	támogatás		086/2011	1 716 465		5
2011.06.06	MCSMSZ	támogatás		109/2011	2 262 808		6
2011.07.08	MCSMSZ	támogatás		131/2011	4 217 191		7
2011.08.04	MCSMSZ	pályázati pénz továbbítása (1904/2483)		150/2011	401 962		8
2011.09.02	Magánszemély	MCSMSZ-nek utalt kölcsön kiegyenlítése, 32/2011-es határozat szerint		171/2011	2 000 000		9
2011.09.07	MCSMSZ	pályázati pénz továbbítása (2008/6122)		174/2011	199 793		9
2011.10.04	MCSMSZ	támogatás		193/2011	4 164 318		10
2011.10.25	MCSMSZ	pályázati pénzt továbbítása (1908/1860)		208/2011	200 518		10
2011.11.16	MCSMSZ	támogatás		223/2011	5 075 753		11

A 2011-es utalások a magyarfalui építkezésre:

2011. 06. 17. 3.442.985 Ft
2011. 12. 19. 3.165.000 Ft

Nyilván vannak olyan tételek, amelyekhez érdemes magyarázatot fűzni.

Pályázati pénz továbbítása

Az MCSMSZ és az AMMOA több alkalommal is közösen pályázott forrásokra, főként a Nemzeti Kulturális Alaphoz és a nemzeti Civil Alapprogramhoz. Ezeknél a pályázatoknál az AMMOA volt a lebonyolító, azaz az AMMOA vállalta az itteni anyagi felelősséget a pályázatért, s az AMMOA titkár dolgozott Magyarországon a pályázattal.

Kölcsön kiegyenlítése

Nyáron az MCSMSZ mély pénzügyi válságba került (a román államnak súlyos járuléktartozásai voltak és a munkatársaknak sem tudtak fizetést utalni). Sajnos az AMMOA számláján sem volt annyi pénz, amennyi elég lett volna az utalandókra, ezért az MCSMSZ magyarországi magánemberektől kölcsönt vett fel, s ezt a kölcsönt az AMMOA fizette vissza – azaz ez a kölcsön-visszafizetés is adomány valójában.

Támogatás

Támogatás címszó alatt az MCSMSZ-nek utalt támogatások szerepelnek. Az utalások a kinti igényekhez igazodtak. Az MCSMSZ kérvényt küldött, s – amennyiben a kért összeg megfelelt az MCSMSZ AMMOA által elfogadott éves tervében szereplő összegeknek -, az AMMOA utalt. Az utalásokról az AMMOA vezetősége mindahányszor határozatot hozott, tehát minden utalás kuratóriumi döntést igényelt.

Jelentés A Moldvai Csángómagyarok Szövetsége 2008/2010 évi gazdálkodásáról és működéséről

(összegző kivonat)

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkársága és a Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány 2011. június 14-én megbízta a Teleki László Alapítványt, hogy folytasson teljes körű pénzügyi és szakmai ellenőrzést az MCSMSZ működésével kapcsolatban. Az ellenőrzés a 2008-2010 években nyújtott támogatások jogszerű és rendeltetésszerű felhasználását vizsgálta azzal a céllal, hogy a fő támogatók (a Magyar Kormány és az AMMOA) pontos képet kapjanak az MCSMSZ vagyoni helyzetéről, működéséről, futó projektjeiről, azok költséghatékonyságáról és pénzügyi szakmai színvonaláról, továbbá a Szövetség által felhalmozott adósság állományról.

A megbízásnak megfelelően elvégeztük az MCSMSZ gazdálkodásának 2008-2010 évi teljes körű és átfogó pénzügyi és könyvviteli ellenőrzését, az oktatási helyszínek, valamint az MCSMSZ ingatlan vagyonának helyszíni szemlézését is.

Az MCSMSZ vezetősége megfelelő hozzáállással fogadta a pénzügyi ellenőrzést. A kért dokumentumokat, adatokat – amennyiben azok rendelkezésre álltak – átadták, azonban a nyári szabadságok, később a tanévkezdés miatt különösen az ellenőrzés második időszakában a határidőket nem tudták teljesíteni.

A jelentésben részletezett nyilvántartási és könyvelési hiányosságok miatt számos esetben nem tudtak megfelelő információval szolgálni, többször egymásnak ellentmondó adatokat adtak át.

A teljes körű, több év működését vizsgáló ellenőrzés során az alábbi hiányosságokat tártuk fel.

- Az MCSMSZ nem rendelkezik a társadalmi szervezetek működésére vonatkozó megfelelő számviteli politikával. Hiányoznak a belső szabályzatok. Különösen fontos lenne a pénzkezelési szabályzat (utalványo-



zási rend), és a bérkiegészítések kifizetésének szabályozása.

- Hiányzik a vagyonleltár (beruházások, vásárolt, támogatásként kapott eszközök).
- A könyvelési rendszer áttekinthetetlen, év közben nem teljes körű, ezért az MCSMSZ aktuális likviditási helyzete nem megállapítható.
- Nem készült a beruházásokat megalapozó pénzügyi terv.
- Nem érvénytelenítik a pályázatokhoz elszámolt bizonylatokat.
- Nem különítik el a könyvelésben a pályázati elszámolásokat.
- Nincs szabályozva a telefon és gépkocsi használat, nincs útnyilvántartás.
- Nincs nyilvántartva az egyes oktatási helyszínekre természetben kiszállított anyagok mennyisége (tűzifa).

Összességében megállapítható, hogy az MCSMSZ működése jelentősen túlnötte a kezdeti kereteket és a nyilvántartási rendszert. Ezzel a rendszerrel a jelenlegi nagyságú és kiterjedtségű szervezetet nem lehet biztonságosan, stabilan működtetni, a gazdálkodást és a pénzügyi folyamatokat átlátni. A kaotikus nyilvántartások miatt törvényszerű

az állandó lemaradás a tényekhez képest. Nincs valóságos kapcsolat a tervezett, és a ténylegesen megvalósult költségek között. A vezetőség az állandó bővülés céljával (új helyszínek, beruházások, továbbtanulói létszám) olyan feszített terveket tűz ki és kezd megvalósítani, mely mögött nincs megfelelő garancia, megkötött támogatási szerződés. Az MCSMSZ az alapfeladathoz, a magyar nyelvoktatáshoz kapcsolódóan számos nem elsőrendűen fontos tevékenységet, költséget is finanszíroz (fafaragás tanfolyam, gitár, szintetizátor és zongoraórák, külföldi utaztatás stb.). Ezek az egyenként nem jelentős költséggel járó tevékenységek is hasznosak lehetnek, azonban a likviditási problémák rendezéséig semmiképpen nem javasoltak, hiszen az alaptevékenységet veszélyeztetik.

A pályázati rendszerek csökkenő lehetőségei mellett, akár egy pályázat meghívulása vagy a tervezetthez képest csökkentett támogatása a teljes költségvetés összeomlásával fenyeget. Az is nehezíti a tervszerű gazdálkodást, hogy a költségtervekben semmilyen tartalékot nem terveznek, nincs semmilyen felhalmozott pénzvagyon az időszaki csúszások áthidalására. A jelenlegi rendszerben a biztonságos, kiszámítható működés megoldhatatlan feladat. Megjegyezzük, hogy a határon túli szervezetek nagy része hasonló gondokkal küzd, ezért kiemelten fontos a támogatások ütemezett és kiszámítható átutalása. Hangsúlyozzuk azonban, hogy az MCSMSZ esetében a gazdálkodási, könyvelési hiányosságok jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a vezetőség a kiemelt támogatás mellett sem volt képes a konszolidált működést biztosítani.

TELEKI LÁSZLÓ ALAPÍTVÁNY

Időrendi összefoglaló: 2010. március – 2011. december

2010. március: az AMMOA alapítói (Petrás Mária és Petrás Róbert) új kuratórium és felügyelőbizottság kijelöléséről döntöttek.

2010. szeptember: az új kuratóriumi tagok és felügyelő-bizottsági tagok 2010. júliusi bírósági bejegyzését követően (mely bejegyzés 2010. szeptemberében lett jogerős) az új kuratórium munkába állt. A 2010. márciusa és szeptembere között eltelt hat hónapban az AMMOA korábbi kurátorai ügyvivőként látták el feladataikat.

2011. március: több hónapos tárgyalássorozat eredményeképp hatályba lépett a AMMOA – MCSMSZ viszonyt új keretek közé helyező együttműködési keret-megállapodás (mely hozzáférhető a www.csango.eu honlapon, az „Alapiratok” menüpont alatt).

2011. május: Az AMMOA nem fogadta el az MCSMSZ 2010-es elszámolását. A felek a 2011.05.31-i AMMOA kuratóriumi jegyzőkönyv szerint elfogadták a helyszíni könyvvizsgálatot.

2011. június: a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkársága és az AMMOA megbízta a Teleki László Alapítványt és szakértőit az MCSMSZ pénzügyeinek vizsgálatával.

2011. augusztus: elkészült a Jelentés,

melyet az érintettek feldolgoztak, véleményeztek, és a Jelentés bővítését kérték.

2011. október: további adatgyűjtés és a vélemények feldolgozása után elkészült a Jelentés kiegészítése, amely lényegi megállapításainak kivonatos összefoglalása ebben a Naputánjáróban is olvasható, de megtalálható a www.csango.eu honlapon, a Hírek menüpontban (2011. december 21-i feltöltéssel) is. Ezt a kivonatos összefoglalót 2011. novembere – decembere folyamán valamennyi, az AMMOA-val kapcsolatban álló támogató postai úton vagy e-mail útján megkapta.

2011. november: az MCSMSZ nyíltan és rendszerszerűen, az AMMOA megkerülésével kezdett magyarországi civil támogatásokat gyűjteni, mely magatartással súlyosan megsérti az együttműködési keret-megállapodást, melynek alapelve a kölcsönös kizárólagosság. A kölcsönös kizárólagosság elvéhez egyébként az AMMOA kuratóriuma azért ragaszkodik, mert tapasztalatunk szerint csak így lehet biztosítani a zárt körű elszámolást (az AMMOA elszámolási metódusát alkalmazza egyébként a magyar állam is az MCSMSZ viszonylatában, így biztosított a teljeskörűség, tekintve, hogy az MCSMSZ forrásainak kb. 90%-át e két fő támogató bocsátja rendelkezésre).

Az MCSMSZ elnöke még 2010 ősztén, az AMMOA új kuratóriumának felállításával egy időben létrehozott egy CSOMA nevű szegedi bejegyzésű alapítványt, melyet széles körben 2011 ősztén kezdett támogatói figyelmébe ajánlani. (Jogilag és morálisan is vállalhatatlannak tartjuk egyébként, hogy ennek az alapítványnak az alapítója és az általa támogatott szervezet - az MCSMSZ elnöke - ugyanaz a személy.)

2011. december: több hetes személyes, telefonos és írásos tárgyalássorozatot követően, mely során az AMMOA kuratóriuma megpróbálta az MCSMSZ-t meggyőzni arról, hogy hagyjon fel szerződészegő magatartásával, az AMMOA kuratóriuma végül 2011. december 22-én, 2011. december 31-i hatállyal felmondta az együttműködési keret-megállapodást. A megállapodás időbeli hatálya a felmondásra vonatkozó szerződéses rendelkezések szerint 2012. december 31-ig tart, mely időtartam alatt a felek kötvé vannak az együttműködési keret-megállapodásba foglalt kötelezettségeikhez (így a kölcsönös kizárólagossághoz is). Amennyiben a két szervezet közötti nyitott kérdéseket ezt megelőzően is rendezni tudjuk, a felmondási idő közös megállapodás alapján lerövidülhet.

Elérhetőségeink

Szervezet	Terület	Telefon	Villámlevél	Honlap	Bankszámlaszám
MCSMSZ	<i>A Kárpátok keleti oldalán élő magyarok érdekképviseleti szervezete</i>	+40 234/543-886	kontakt@csango.ro	www.csango.ro	IBAN RO52OTPV290000416906RO01 (RON)
	<i>Kereszt szülő program</i>	+40/727/341-737	keresztapa@csango.ro		IBAN RO09OTPV290000416906EU01 (EUR)
					IBAN RO66OTPV290000416906US01 (USD)
					IBAN RO93OTPV290000416906CH01 (CHF)
					IBAN RO56OTPV290000416906HU01 (HUF)
AMMOA	<i>Az oktatási program magyarországi támogatási rendszerének szervezője</i>	+36/20/5647055	ammoa@csango.eu	www.csango.eu	11742173-20154778-00000000 (OTP, HUF)
	<i>Az AMMOA közhasznú alapítvány, így jogosult adókedvezmény igénybevételeire szolgáló adigazolást kiállítani, valamint az szja-ból a civil szervezetek részére felajánlható 1 % fogadására. Az alapítvány adószáma 18710209-1-13</i>				
KEMCSE	<i>A kereszt szülők közössége</i>	+36/20/5647055	info@kereszt szulok.hu	www.kereszt szulok.hu	12011265-00160103-00100008 (HUF)

Javaslat az oktatási program új szervezeti kereteire

Az oktatási program eddig elért eredményeinek védelme és a program jövőjének biztosítása érdekében az AMMOA kuratóriuma 2011. november 17-én úgy döntött, hogy Romániában egyedül vagy partnerek (más magyarországi vagy romániai civil szervezetek) bevonásával alapítványt hoz létre, mely távlatilag képes a moldvai magyar oktatás működtetésére, a magyar állami és civil támogatói akarat minél teljesebb körű megvalósítására, továbbá általában véve is biztosíték a moldvai magyarsággal kapcsolatos hosszú távú magyar nemzetpolitika számára.

Álláspontunk szerint, ahogy az oktatási program helyszíneiben, vagyonaiban, felhalmozott tapasztalatában, elismertségében egyre növekszik, úgy egyre sürgetőbb nemzetpolitikai érdek, hogy a jelenlegi egyesületi formájú működést (az MCSMSZ egyesületi formában működik) az alapítványi forma váltsa fel. Az elmúlt évek intő tapasztalata, hogy egyesületi formában működő civil szervezetek milyen könnyen „elfoglalhatók” és működésük milyen könnyen megváltoztatható. Egy ilyen fordulat pedig egy pillanat alatt megsemmisíthetné az eddig elért eredményeket. Ezzel szemben alapítványi forma esetén az alapítók által meghatározott célok soha, semmilyen esetben sem változtathatóak meg (azzal a szűk kivétellel, hogy az alapítvány is megszűnik, ha a cél elérése, amelyre létrehozták, lehetetlenné válik). Szintén alapvető megfontolás, hogy az oktatási program működtetése szervezetileg is váljon el az MCSMSZ egyéb, az oktatáshoz szorosan nem kötődő (pl. ér-

dekképviselési, kulturális, szociális, stb.) tevékenységeitől. Egy kizárólag az oktatási program működtetésére létrehozott szervezet tiszta, átlátható, a támogatók számára megbízható forma. További megfontolás, hogy egy új szervezet nem vinné tovább – sem jogi, sem erkölcsi értelemben – az MCSMSZ több mint 20 éves múltját.

Az új szervezet létrehozásának előkészítésével az AMMOA kuratóriuma megbízta három tagját, Horváth Szilárdot, Antal Gábort és Adamikné Kovács Katalint. Az AMMOA képviselői külső jogi és számviteli szakértők bevonásával dolgoznak az optimális szervezeti struktúra meghatározásán. Terveink szerint 2012. januárjában sor kerülhet az új alapítvány alapító okiratának aláírására és a bejegyzés kezdeményezésére. Az új alapítvány egy Romániában bejegyzett, és az ottani jogszabályok szerint működő szervezetként jön létre, alapítói a tervek szerint elsősorban az AMMOA és a Teleki László Alapítvány (www.telekialapitvany.hu) lesznek. E két alapító mellett lehetőséget biztosítunk egyesületi formában működő szervezetek, így elsősorban a magyarországi keresztszülőket képviselő KEMCSE, vagy a csángó értelmiség valamely érdekképviselési fórumának a belépésére az alapítók sorába. Erre viszont csak egy olyan jogi konstrukcióban kerülhet sor, amely alapján az egyesületek átruházzák alapítói jogaikat más alapítóra vagy alapítókra, ily módon az alapítvány működtetésében nem vesznek részt, alapítói szerepük tisztán szimbolikus, az érdekegységet fejezi ki. 2011. decembe-

re folyamán jeleztük az MCSMSZ-nek, hogy számítunk tevékeny részvételére az új alapítvány létrehozásában. Egyelőre az MCSMSZ sajnos teljes mértékben elzárkózott minden – erről a témáról szóló – tárgyalástól. A kezdeti elutasítás ellenére az új alapítvány kezdeményezői és alapítói továbbra is nyitottak arra, hogy az új alapítványban alapítótársként vagy más formában az MCSMSZ is részt vegyen.

Az új alapítvány legfontosabb döntéshozó szerve a kuratórium lesz, amely az alapítók szándékai szerint kizárólag gazdasági-pénzügyi és stratégiai kérdésekben dönt majd, mert az oktatási program szakmai felügyeletét az alapítók egy külön tanácsadó testület kezébe helyeznék. E tanácsadó testület az új alapítvány szerveként meghatározza majd az oktatási program stratégiáját, jövőképét, és felügyeli annak végrehajtását. Tagjai kizárólag komoly szakmai tapasztalattal bíró pedagógusok, oktatásszervezők, kutatók lehetnek.

Bízunk abban, hogy az általunk javasolt szervezeti forma a fent ismertetett formában hamarosan létrejön, és alkalmassá válik az oktatási program hosszú távú működtetésére.

ANTAL GÁBOR
AMMOA kuratóriumi tag

Az oktatási programot működtető új romániai alapítvány létrehozására az AMMOA külön alszámlát nyitott. A befizetéseket a 11742173-20164447-00000000 számlaszámra tehetik meg.

Legyen Ön is keresztapa, keresztanya!

A moldvai csángók falvaiban még ma is elképzelhetetlen, hogy két ember szó nélkül menjen el egymás mellett. Ha többet nem is, két mondatot biztosan váltanak egymással a találkozó, megtudakolva, ki merre, mi járatban indult, vagy honnan érkezett haza. A legudvariásabb megszólítás, ha „keresztanyának”, vagy „keresztapának” nevezzük beszélgetőtársunkat, függetlenül attól, van-e köztünk bármiféle rokon kapcsolat, vagy egyáltalán ismerjük-e egymást.

Ezekben a közösségekben még jelen van

az egymásra figyelés, az együvé tartozás érzése. Figyeljünk mi is erre a kis népcsoportra, érezzék, hogy nincsenek egyedül, ők is a magyarsághoz tartoznak! Adjuk meg a lehetőséget a csángó gyermekeknek, hogy magyarul tanulhassanak, hogy megismerhessék a magyarság értékeit szerte a Kárpát-medencében!

Ehhez Önöknek nem kell semmi más tenniük, mint elvállalni egy moldvai csángó magyar kisgyermek jelképes keresztszülőségét. Legyen Ön is Keresztapa, Keresztanya! Váljon családtagjává a moldvai csángómagyar közösségünknek!

Moldvában gyakorlatilag soha sem volt magyar nyelvű oktatás (az 1950-es években indított magyar oktatást néhány év alatt elszöppörte a történelem...), csupán 2000-ben sikerült elindítani a ma is működő magyar anyanyelvi oktatási programot, amely keretében ma már 25 oktatási helyszínen van lehetősége a gyerekeknek őseik nyelvét tanulni.

Ha szeretne keresztszülő lenni, jelentkezzen az ismert elérhetőségeinken.

Egyesületünkben évek óta minden hónap második szombatja a keresztszülőké. Összejövünk, hogy találkozzunk egymással és a Moldvából idelátogatókkal, jót beszéljünk, megismerkedjünk az új tagokkal, diákokkal, híreket kapjunk a magyar oktatás eseményeiről, keresztyeerekeinkről, és a sok-sok vendégnek köszönhetően töltekezzünk egy kicsit a csángó kultúrával.

Keresztszülők klubdélutánjai

ÚJ HELYSZÍNEN

2011 szeptembere fordulópont egyesületünk életében. Otthonra leltünk ugyanis a XII. kerületben, a Böszörményi út 22 alatti irodaházban. A kerület önkormányzata egy kis irodahelyiséget bocsátott rendelkezésünkre – egy mellettünk lévő pedig *A Moldvai Magyar Oktatási Alapítvány* részére rendkívül kedvezményes feltételekkel. Ráadásul a klubdélutánok megrendezésére ingyen vehetjük igénybe a szomszéd épületben lévő szép, nagy előadótermet. Ez nagy segítség számunkra, mert eddig a terembérlés folyamatosan emelkedő költsége nagy anyagi terhet jelentett egyesületünknek. Egyúttal megoldódott a szóróanyagok, könyvek, iratok tárolásának gondja is, s terveink szerint egy kis csángó témájú könyv- és folyóirattár is kialakul idővel.

Hetente egyszer ügyeletet tartunk az irodában, egyelőre keddenként 10-13 óra között várjuk az érdeklődőket. A helyiség rendelkezésre áll a keresztszülőknek, falugazdáknak egymásközi és támogatókkal történő tárgyalásokhoz, megbeszélésekhez, számítógépes munkákhoz, de a korrepetálást, oktatást igénylő Magyarországon dolgozó vagy továbbtanuló csángómagyaroknak is. Szeretnénk, ha minél többen élnének ezzel a lehetőséggel.

SZEPTEMBERI ÉVADNYITÓ

A nyári szünet után az új iskolaévhez igazodva ünnepi évadnyitónkat már az új helyszínen tartottuk. Elsőként megköszöntünk *Pokorni Zoltán* polgármes-

ter úrnak, és az őt személyesen is képviselő *Sikota Krisztinának*, a XII. Kerületi Önkormányzat Oktatási és Kulturális Bizottsága elnökének (aki szintén keresztszülő), valamint a kerület vezetőinek, hogy a moldvai csángó-magyarok ügyét a szívükön viselik, és helyet adtak egyesületünk. Az önkormányzat nevében *Sikota Krisztina* bizottsági elnök meleg szavakkal köszöntötte a résztvevőket. Elmondta, hogy, három éve egy pusztinai kislány magyaroctatását segíti. Meggyőződése, hogy jó ügyet szolgál velünk együtt. „Nyelvében él a nemzet!” – idézte gróf Széchenyi Istvánt.

Ezek után *Petrás Mária*, világhírű csángó énekművész, keramikus, az AMMOA egyik alapítója mondott köszönetet: „Isten fizesse meg az áldozatukat! Ha egy kicsi

fát ültetünk, nem tudjuk, hogy megfát ültetünk, hoz-e gyümölcsöt. Azt csak a Jóisten tudja. Ő fizesse meg a jóságukat!” – mondta, majd egy moldvai népdalcsoportot énekelt el, amit a végén egy vidám dallal zárt be: „Járd ki lábam, járd ki most...” A rendezvényen az AMMOA képviselőjében több kurátor is részt vett.

A nyári táborokról szóló vetített képes beszámolókat követően elhangzott, hogy holland-magyar összefogással sikerült idén minden moldvai oktatási helyszínre eljuttatni egy-egy elsősegélydobozt. Ezek után *Dr. Heltai János Imrének*, a



Petrás Mária dalol

Németh László Gimnázium fiatal nyelvész-tanárának előadása következett: *A moldvai nyelvjáróterület belső tagolódása* címmel. Tíz éve, még egyetemistaként járt először Moldvában, 2001-ben, egy kutatócsoport tagjaként, és több száz riportot készített a falvak lakóival. Doktori disszertációját is a moldvai magyarok nyelvcserejéről írta. A nyelv, a nyelvhasználat, a nyelvváltozat fogalmi tisztázása után példákkal is illusztrálta a mondanivalóját. Magyarországon tíz nyelvjáróterületet különböztetünk meg, ezek közül a tizedik a Moldvai régió, amely földrajzi értelemben is a legtávolabbi.

MAGYAROK NAGYASSZONYA ÜNNEPÉN

Októberi klubnapunk vendége *Ferencz Éva*, Magyar Örökség Díjas énekművész, színésznő volt. Az események fájdalmas egybeesése folytán éppen ebben az időpontban tartották *Makovecz Imre* Kossuth-díjas építész temetését is, amelyen sokan részt szerettek volna venni, többek között maga az előadó-művésznő is. Ezért természetesen megfordítottuk a program sorrendjét, és az egybegyűlt keresztszülőknek előbb a Duna Tv „Mundika” című riportfilmjét vetítettük le, amely *Gábor Raymunddal* a talán utolsó gorzafalvi fazekasmesterrel, készült.

Ferencz Éva a Magyarok Nagyasszonya ünnepének kapcsán „Magyarország oltalma” címmel csodálatos moldvai búcsús énekekkel, imádságokkal kiegészített előadással ajándékozta meg a hal-



Ferencz Éva

latóságot. Többek között *Simon Ferenc József* kérő imádságát is elmondta, aki Erdélyi Zsuzsanna egyik írástudatlan adatközlője volt. Személyesen is ismerte őt. „Nem mingyár’ teljesül, de megadatik” – mondta neki a kérő imádságról. A szebbnél szebb népénekek mellett *Esterházy Pál* „Magyarok Nagyasszonyához” című imáját is hallhattuk az előadásában.

Rövid szünet után a legkitartóbbak hallhatták *Kovács Krisztiánt* énekelni, *Héjj Csaba* keresztszülőtársunk pedig beszámolt a *Lakatos Demeter* Csángómagyar Kulturális Egyesület szeptemberi szabófalvi utazásáról. Az

első csángó költő, Lakatos Demeter születésének 100. évfordulójára koszorút vittek szülőfalujába a sírjára, és emléktáblát helyeztek el a szülőházánál, Csoma Gergely szobrászművész alkotását.

VENDÉGEK MOLDVÁBÓL

A novemberi klubdélután *Orbán Borika* éneke nyitotta meg, majd művészvendégeink következtek: *Kalocsai Mária* népdalénekes előadóművész népdalgyűjtő, akinek világi csángó dalokból összeállított műsorát *Farkas Gábor* kísérte kobozán.

A program második felének meghívottjai a Moldvai Csángógyarok Szövetségének elnöke, *Solomon Adrián* és alelnöke *Kató Gyula* voltak.

Beszámoltak oktatási programjuk eredményeiről és problémáiról, majd válaszoltak jelenlévők kérdéseire. Sokan vannak, akik pénzzel, adományokkal, idővel, munkával segítik éveken át a moldvai magyarokat. A kérdésekből, hozzászólásokból, válaszokból jó néhány problémára fény derült, de mindenki tudja, sok nehézséggel kell szembenézni Moldvában és itthon is, van mit javítani, abban azonban valamennyien egyetértettünk, hogy keresztyeink továbbtanulásáért minden tőlünk telhetőt meg kell tenni. Solomon Adrián ígéretet tett arra, hogy pontosabb nyilvántartásokkal igyekeznek majd a kapott javakkal elszámolni az adományozóknak, és igyekezni fognak a tehetséges gyerekeket még jobban, ösztönözni és felkészíteni a továbbtanulásra Csíkszeredán kívül Gyimesfelsőlokra, Bőjte Csaba atya és Berszán Lajos atya iskoláiba is.

A nap fénypontja a Naputánjáró társasjáték megjelenésének bejelentése volt éppen Lakatos Demeter születésének 100. évfordulójára. Az első példányokat átadtuk a játék kitalálójának és megvalósítójának Albert Zoltán Máténak és eljuttattuk szerzőtársainak, valamint Solomon Adriánnak, hogy vigye hírét Moldvában.

KÖZÖS KARÁCSONY

A decemberi klubdélutánunkon közös karácsonyi ünneplést szerveztük a *Lakatos Demeter Csángómagyar Kulturális Egyesülettel*. A programban szereplő

vendégek is soraikból, elnökségük tagjai közül kerültek ki.

Először **Kóka Rozália**, énekes és mesemondó saját gyűjtésű bukovinai székely és moldvai karácsonyi témájú meséket mondott. Tréfás és elgondolkodtató történeteket Máriecskáról, Ádámról, Éváról. Felolvasta a „Hegyen s



Kalocsai Mária és a kobzos

földön járogatok vala” című könyvéből a Lakatos Demeterrel történt találkozásának élményét is.

Ezt követően **Tampu Sztelián** történész, úgysis, mint titkár röviden bemutatta, a 100 évvel ezelőtt született csángó költőről, Lakatos Demeterről elnevezett egyesületet, majd **László Ildikó** moldvai karácsonyi énekeket adott elő. Harmadikként **Csoma Gergely**, szobrász és fotóművész méltatta a tőle megszokott magával ragadó előadásmódban Lakatos Demeter munkásságát, idézve a



Salamon Adrián átveszi a társasjátékot

költő néhány versét is. Végül felolvasta a közeljövőben megjelenő könyvéből a moldvai karácsonyokról szóló fejezetet. Befejezésül **Csángó (Ambrus) Gyula** szebbnél szebb moldvai szöttesek, kendezők felsorakoztatásával és karácsonyi énekekkel járult hozzá az ünnepi hangulathoz.

Igazi csengettyűszós karácsonyi aján-

déknak számított **Sebestyén Márta**, a világhírű népdalénekes megjelenése! Kész csoda, hogy nagy elfoglaltsága és számtalan meghívása ellenére megtisztelt bennünket. Tudjuk, hogy szerzte a világban, ahol csak megfordul, mindenütt mindenkivel igyekszik megismertetni, megszerettetni a moldvai csángómagyarokat. Karácsonyi dalait a világ különböző tájairól származó csengettyű-kolomp-gyűjteményének hangjaival kísérte.

Ezek után bemutatkoztak a Magyarországon továbbtanuló új csángó diákok: *Istók Edit* és *Bejan Fala Marian* Klézséről, *Pista Klaudiu Kornél* Trunkból.

Jelenleg mindhárman a Balassi Intézet előkészítő évfolyamán vesznek részt. Edit közgazdász szeretne lenni, a két fiú a műszaki egyetemre pályázik.

Mindhármukat megajándékoztuk, egy-egy társasjátékkal, és a Magyarországon élő csángó családok megjelent képviselőjének is átnyújtottunk egy példányt. Akik kapták: *Paduraru Krisztián és Mária* és két gyermekük (Nagypatak), *Albert Péter és Tereza* és két gyermekük (Magyarfalu), *Gál Ferenc és Kriszta* és két gyermekük (Klézse+Somoska), *Coman Florin* és Agneza és egy gyermekük (Szabófalva). *Tanase Antonia és Dániel* és egy gyermekük (Frumósza).

Az AMMOÁ-nak köszönhetően minden moldvai oktatási helyszínre is 2-2 társasjáték kerülhetett. Kívánjuk, hogy sok örömet és hasznos időtöltést eredményezzen mindenkinek!

A program befejezéseként *Willemse Jolanda* alelnök a csángó gyerekek nevében megköszönte a keresztszülőknek és a támogatóknak a sok munkát és szeretetet. Záróakorként hagyományainkhoz híven mindenkit meg-

ajándékoztunk egy kis szaloncukorral és Luca-napi búzával, azzal a kívánsággal, hogy a karácsonyra szárba szökken bűza mindnyájunkat emlékeztessen csángómagyar keresztyeinkre, keresztszülő társainkra és barátainkra

PÁKOZDI JUDIT

KEMCSE elnök

www.keresztszulo.hu

„NAPUTÁNJÁRÓ”-TÁRSASJÁTÉK

Egy álom megvalósult 2011 Karácsonyára a Keresztszülők a Moldvai Csángómagyarokért Egyesület keretein belül, sokak hozzájárulásával! Nem egészen egy év alatt elkészült és megjelent a világ első csángó társasjátéka.

A „Naputánjáró”-társasjáték 300 példányban, az első jelentős csángó költő, Lakatos Demeter (Szabófalva, 1911. november 9. – Szabófalva, 1974. augusztus 21.) születésének 100. évfordulójára jelent meg. Karácsonyra, egy hónap alatt szinte valamennyi példány gazdára lelt! 100 településkártya, 100+100 tudáskártya, egy stilizált moldvai térkép és egy magyarfalusi nyelvjárásban megfogalmazott keret-mese, ami folytatásra vár, jó szórakozás! Szeretből készült a játék. A fiatal szerzők többhónapos gondos munkával hozták létre az évfordulóra. Lemondtak a honoráriumról. Közös célunk, hogy a játék meg hozza a csángó gyerekek továbbtanulási kedvét, és mi mindannyian, akik szeretjük a moldvai magyarokat, minél többet tanulhassunk Csángóföld értékeiről.

Köszönet a szerzőknek: egy 24 éves szociálpedagógiát végzett, jelenleg történelem szakos hallgatónak, **Albert Zoltán Máténak**, aki a játékot kitalálta és megvalósította, a történelmi kérdéseket megfogalmazta; valamint köszönet tudományos segítőjének és biztatójának, **Iancu Laurának**. A magyarfalusi születésű fiatal költő és néprajzkutató, több könyv szerzője, a Magyar Írószövetség egyik alelnöke, a Moldvai Magyarság főszerkesztője a szakmai lektorálást végezte, a néprajzi kérdéseket állította össze, valamint a csángó szavak és kifejezések összegyűjtését végezte, sőt a keretmese magyarfalusi változatát is ő készítette. Köszönet a segítőknél is, akik



különböző módon fáradoztak a megvalósítás elősegítésében: **Abonyi György** (informatikai és technikai munkálatok, nyomdai előkészítés), **Bartha András** (informatikai segítség), **Büttner Sarolta** (nyomdai közvetítés), **Csorba Kármén** (kézírásos ajánlás a társasjátékhoz), **Csurgai-Horváth Dorottya** (a játék dobozborítójának a megrajzolása), **Hegyesi Attila** (ötletadás a kérdésekhez), **Heltai János Imre** (nyelvtani lektorálás), **Márton Attila** (a lészpedi lányok, Simon Ankuca és Csorba Kármén fényképének az elkészítése), **Máté Gábor** (a földrajzi

Köszönet a Lakatos Demeter Csángómagyar Kulturális Egyesületnek is, akik a társasjáték kiadását vállalták, a gödöllői Rosenthal Nyomdának a gondos és művészi előállításért és az ajándék-példányokért, a szponzoroknak és vala-

mennyi jó embernek, akik a társasjáték megvásárlásával egy jó cél érdekében hozzájárultak a játék sikeréhez. Külö-



Albert Zoltán Máté



kérdések megfogalmazása), **Simon Ankuca** (kézírásos ajánlás a társasjátékhoz), **Szamosi Elemér** (pénzügyi nyilvántartás), **Tampu Stelian** (történelmi lektorálás, kiadói munkálatok végzése), **Wagner Nóra** (szervezések), valamint keresztszülők és utazók, akik a fotóikat közzé tették az interneten a moldvai falvokról, és még sokan mások.

Albert család Magyarfaluból

nösen hálásak vagyunk egy csángó történésznek és négy keresztszülőnek valamint a családjaiknak (*Tampu Stelian; Albertné R. Rita, Lázárné Sereg Borbála, Nagy Erzsébet, Willemse Jolanda*), akik pénzbeli kölcsöneikkel tették lehetővé a nyomdai munkálatok elkezdését, sőt több példányt is vettek a játékból és jó szívvel terjesztették is.

Mindenek felett azonban a moldvai magyar testvéreinknek köszönjük, hogy megőrizték a talán legszebb magyar

nyelvjárást és a gyönyörű viseletüket, a magyartanároknak, akik tanítják Moldvában a gyerekeket közös anyanyelvünkre, a keresztszülőknek és a támogatóknak, akik anyagilag segítik a gyerekek magyar-oktatását, az íróknak, a tudósoknak, hogy a csángókról szóló könyveikből a társasjáték szerzői sokat tanulhattak.

Köszönet a szponzoroknak, a vásárlóknak is! Sok csillogó gyerek-szemet, okos-mosolygó felnőtt-arcot láttunk, tanárokat, keresztszülőket és szülőket, akikkel találkozhattunk a játék kapcsán. A Domokos Pál Péter Iskola például 10 darabot vett, hogy az iskola diákjainak jutalomképpen adhassák majd át a különböző vetélkedők során. Nagyon megtisztelő, köszönjük. Támo-



Iancu Laura

a külsőrekecsini Maricsinek, a sepi-szentgyörgyi Erikának), utána pedig az itt élő családoknak Bogdán Tibor segítségével, mint például a magyarfalusi

Nagy örömmel adtuk át az ajándékpéldányokat a decemberi klub-délutánunkon a csángó fiataloknak (a klézsei Editnek és Mariannak, a trunki Klaudiunak, a pusztinai Leónak,

nyét. Ld. a honlapunkon részletesebben: http://www.keresztszulo.hu/aldott_karacsonyt_kivanunk_mindenki

Az AMMOÁ-nak köszönhetően minden oktatási helyszínre 2-2 játék is kikerült karácsony előtt Moldvába. Itthon is sok család tett a karácsonyfája alá a társasjátékból egyet Budapesten és szerte az országban. Mindenhonnan jó visszajelzéseket kaptunk. Bár elsősorban a



Tampu Hunorkának is tetszik

"Legyen ez a játék az első lépés és lépéssünk olyan közel egymáshoz, hogy sokkal többet me-
szákoljunk el".

Császba Kázmén

12 éven felülieknek szánták a szerzők a játékot, nagy örömmükre a kisebb korosztály is, mint például Hunorka is szívesen játszik, vele. A dobókockával a számokat gyakorolják, kedvtelve lépegetnek a bábúkkal és a színes képek is tetszenek nekik. Kaptunk már Csíkszeredából, a bentlakásból is pozitív visszajelzést, és itthonról is több helyről.

Erőst örvendünk neki! A játék előállításához szükséges pénzt a kölcsönadók is visszakaphatták, és gyűlik az adományozóknak is köszönhetően egy kisebb összeg, amit a csángó gyerekek tovább-tanulását elősegítő célokra fogunk fordítani. Mindenről részletesen be fogunk számolni. Kívánjuk, hogy a társasjáték sok örömet és hasznos időtöltést eredményezzen mindenkinek!



Marian Klézseről



Klaudiu Trunkból



Istók Edit

gatókat is találtunk, akik több példányt vettek a társasjátékból, mint például a győri Kardinx Szívsebész Klinika és a Dévai Szent Ferenc Alapítvány, de az előállító gödöllői Rosenthal Nyomda is adott ajándékpéldányokat a moldvai magyarok részére.

Albert-családnak: Péternek, Terezának és a 3 gyermeküknek, és még további 4 családnak. Hálásan köszönjük ezúton is a jótévedőknek! Ezen az emlékezetes Közös Karácsonyon, amit a Lakatos Demeter Egyesülettel együtt rendeztünk, kiváló művészek emelték az ünnep fé-

Szeretettel kívánok mindannyiunk nevében mindenkinek:

ÁLDOTT, BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT!

ALBERTNÉ RÉVAY RITA,
a KEMCSE hagyományőrzési
felelőse
www.keresztszulo.hu

Lészpedi gyerekek Magyarországon

A Bethlen Gábor Alapítvány és a gödöllői családok segítségével az idén is megszerveztük immár ötödik alkalommal június 22-30 között huszonöt lészpedi csángó gyermek nyaralását.

Ez az alkalom egybeesett a magyarországi EU-s elnökség utolsó napjaival. Ezért az idei tábor programja különbözött az előző négy alkalométól.

A Szolgálat című gödöllői hetilapban több alkalommal jelentettük meg felhívást a csángó gyerekeket befogadó családok keresésére. Nagy hálával tartozom annak a tíz családnak, amely vette a bátorságot és jelentkezett a felhívásunkra, hogy befogad egy-két-három-négy gyermeket 5 napra, hogy a gödöllői tartózkodásuk alatt teljes ellátásban részesítse őket. Ha csak ennyit tettek volna, akkor is nagyon sokat köszönhetnénk nekik. De ők vállalták, hogy a gyakran változó programokra is pontosan eljuttatják a gyerekeket. Ez komoly szervezési feladatokat rótt a családokra! Beszámolóik szerint azonban nemcsak a gyerekek, hanem ők is sok élménnyel gazdagodtak.

CSÁNGÓ LAKODALMAS GÖDÖLLŐN

A gödöllői tartózkodás nagyon változatos volt, talán néha egy kicsit zsúfolt is. De a vendég gyerekek örömmel vettek részt a programokon. Legtöbbjüknek ez volt az egyedüli nyaralása. Szűcsné Zsóka igazgatónő meghívására részt vettek a Damjanich általános iskola évváró ünnepélyén, ahol bemutatták a hagyományos lészpedi lakodalmat *Márton Attila* tanár úr által koreografált változatát. Az 1200 kilométeres úton magukkal hozták az előadás fontos kellékét, egy kocsikevényi méretű kalácsot, amit az ünnep-

ség után közösen elfogyasztottunk. Ezt követte a jó hangulatú moldvai táncház, amelyet *Gergely Misi* szervezett és a *Berka együttes* húzta a talpalávalót.

A további programok is mind azt szolgálták, hogy élményeket szerezve, felszabadult körülmények között gyarapodjon vendégeink magyar szókincse.

A Gödöllői Könyvtár fiatal munkatársai irodalmi barangolásra hívták a gyerekeket. Ez és a pizzaebéd is egyértelmű



Máriaesnyői bazilikában

siker volt. Ezt követően a Szárítópusztai kalandpark tette próbára ügyességüket és bátorságukat.

Nem volt kétségünk afelől, hogy a strandolás mindenki számára nagy élmény lesz. A gödöllői városi strandra kedvezményes belépővel juthattak be a gyerekek.

SZABADSÁG NAPI ESKÜTÉTEL

Kevésbé volt népszerű a fogorvosi vizsgálat! De Dobos doktor úr kedves egyénisége, és lenyűgöző szakmaisága majdnem minden gyermeket meggyőzött ennek szükségességéről.



Hatalmas viharfelhők tornyosulásától kísérvé órákon keresztül próbáltuk a Szabadság Napi ünnepélyes eskütételre való szereplést. Koltai Gábor rendező kemény szavai végül is eredményre vezettek: a rakoncátlan, a gödöllői kényeztetéshez szokott gyerekek rendezett sorfalat álltak a zentaiak magyar állampolgári eskütételén. Mindnyájunk számára létrejött a csoda, a gyönyörű előadás, amelyen számos külföldi diplomata is részt vett.

Beleért a programunkba még egy erdőkerteri kiruccanás is. *Pallag Katalin* faluház vezető és munkatársainak pompás vendégfogadása rögtön feloldotta a gyerekek tartózkodását. A magyar kisiskolásoktól szatmári táncokat tanultak, míg ők verseiket és énekeiket mutatták be a helyieknek. Az ebéd „erőst jó volt”! Nagyon köszönjük a szíves vendéglátást, reméljük, tudjuk a jövőben viszonzni!

A gödöllői Testvérvárosi Fesztivál változatos, színpompás programja érdekes volt a gyerekek számára. Többek között indonéz és spanyol táncokban gyönyörködhettek.

MÁRIABESNYŐTŐL A BALATONIG

A Máriaesnyői Bazilikában az Úrnapi szentmisén a *Turai János* atya kedves szavakkal köszöntötte a csángó gyerekeket. A szentmise előtti ének műsoruk ismét sok embernek könnyeket csalt a szemébe. A hétvégét változatos családi programokkal töltötték. Volt, akik a Vidámparkba mentek, mások az Állatkertbe vagy a Csodák Palotájába, vagy egyszerűen csak a gödöllői strandon lubickoltak.

Idén – a tavalyi sok esővel ellentétben – a Balaton kellemes idővel várta a lészpedi gyerekeket. Szécsi Zsuzsa táborvezető ismét kiváló anyukája volt a kis diákoknak a gödöllői önkormányzat balatonlellei üdülőjében. A fürdés mellett lehetőség volt vízbiciklizni és hajókázni is. Ha már elég volt a vízből, akkor jöhetett a foci, a pingpong és a tolaslabda. Osztatlan sikert aratott a közeli

vidámparkban tett látogatás. A nagy fizikai igénybevétel után nem kellett sok biztatás ahhoz, hogy elfogyjon az ebéd meg a vacsora.

A tábor fő anyagi bázisát a Bethlen Gábor alapítvány támogatása jelentette. Nagyon fontos számunkra, hogy Gödöllő polgármestere évek óta figyelemmel kíséri és támogatja programunkat. Idén is mind a katolikus, mind a református

hívők, továbbá egyének is hozzájárultak adományaikkal a tábor sikeréhez.

Reméljük, hogy jövőre is hasonlóan változatos programmal tudjuk fogadni kis barátainkat!

BÜTTNER SAROLTA
programszervező

Fotó: Büttner György

Levél a körispataki nyárról

Ebben az évben is izgatottan vártuk az augusztust, hiszen táborozni indultunk

Volt közöttünk olyan, aki már járt Kőrispatakon, de legtöbbünknek ez volt az első táborozása. Egész évben szorgalmasan tanultunk magyarul, jártunk az órákra hogy ott lehessünk az elsők között, hiszen Szász Erzsébet tanító néni csak azokat választotta ki, akik a legjobban megérdemelték. A tábor jutalom volt az egész évi munkánkért.

Az idén még az égiek is kegyesek voltak hozzánk, hiszen minden reggel kisütött a napocska s jó meleg volt egészen estig. Mintha kárpótolni akartak volna bennünket a tavalyi esős időért. Az idei tábor egy kicsit más volt, több volt a kézműves foglalkozás s még fürdésre is volt lehetőség.

Festettünk közösen, fűztünk gyöngyből nyakláncot, fontunk karkötőt, de még így sem lett volna teljes a nyaralás fürdés nélkül. Miután erre ott nem volt természetes úton lehetőség, Lovász Mátyás tanító bácsi hozott egy óriási műanyag medencét, amit a kútból több száz liter vízzel feltöltöttünk, s csoportokban mártóztunk meg benne. Már aki bele merészkedett a jéghideg kútvízbe. Jolanda néni erről az élvezetről lemondott.

Elgyalogoltunk a Bőződi tóhoz is, meglátogattuk a Sirató Falat. Jó kis séta volt kb. tíz km. oda-vissza. Ez idő alatt Jolanda néni vett nekünk két óriási görögdinnyét, nagyon finom édes volt, ami jól esett a hosszú séta után.

Magdi néni finomakat főzött, egyedül a tarhonyás húst nem szerettük, de lehet, hogy csak azért volt, mert előtte jól be-fagyaltóztunk. Másnap tanító néni nem engedett bennünket a boltba.

Rengeteget fociztunk, labdázunk, fújunk buborékokat, volt szoba vizit, tisztasági verseny s még bikini királynőt



A szalmakalap árnyékában

s ó b á n y á b a .
Olyan nagy és tágas volt hogy az emberek még tornáztak is benne. Tanító néni azt mondta, hogy sokan gyógyulni jönnek ide.

Utoljára még fagyaltóztunk

is avattunk. Köszönjük a játékokat Rita néninek, Lajos bácsinak s az édességeket Ton bácsinak.

Esténként Szász Erzsébet tanító néni táncolni tanított bennünket s az utolsó este még versenyt is szerveztünk.

Szőcs Lajos bácsi elvitt bennünket a Szalmakalap Múzeumba, ahol gyűrűket fontunk szalmából s vásároltunk egy-két apróságot az otthoniaknak. A múzeum most ünnepelte a tíz éves évfordulóját. Mindenki mindent megtett azért, hogy jól érezzük magunkat, s megkoronázza a táborozást hazafele betértünk a parajdi

egy jót s indultunk hazafelé.

Remélem, hogy jövőre is ilyen szerencsések leszünk, nagyon fogunk tanulni, mert mi csak így tudjuk megköszönni a tanító néni és tanító bácsi egész évi munkáját. Köszönjük, hogy Jolanda néni s Király Lajos bácsinak megint sikerült az anyagi háttérrel biztosítani, hogy nyaralhassunk.

Mindenkinek, aki segített s hálánk jeléül megmutatjuk, hogy minden évben jobban tudunk majd magyarul.

Szeretettel
a diószéni csángó gyerekek

Tábori tapasztalatok 2011-ben

Örömünkre szolgál, hogy a keresztszülők közreműködésével az idén is több mint 600 csángó kisgyerek juthatott el Erdélybe és Magyarországra nyaralni. A visszajelzések alapján minden tábor nagyszerűen sikerült, de sajnos a gyerekek egymás között többnyire románul beszéltek. A táborvezetők mindenféle módon jutalmakkal és más szeretetteljes ötletekkel egyaránt próbálták elérni, hogy a magyar nyelvet használják, de ez nem mindig sikerült. Ezért jövőre jó lenne megvalósítani, hogy minél több csángó, székely és magyar gyerekek közösen nyaraljon, így a magyar nyelv legyen a közös kommunikációs eszközük, ami legfőképp a Moldvából érkezőknek nagy hasznára lenne.

Berekfürdőn augusztus 27 és szeptember 4 között 40 csángó kisgyermek nyaralt, akik Somoskáról, Klézséről, Pokolpatakról és Budáról érkeztek öt tanáruk kíséretében.

Tábor a Megbékélés Házában

A program tábornyitó műsorral kezdődött, majd az utána következő nyílt napon a keresztszülők együtt tölthették az idejüket keresztyermekükkel. Úgyanígy fejeződött is be a táborzáróra szép műsorral készültek fel a gyermekek, megköszönve a vendéglátóknak, hogy lehetővé tették számukra ezt a magyarországi látogatást. *Makkai Attiláné, Ilona* keresztszülő jóvoltából még a keresztszülőket is megvendégték egy vacsorával.

SE VÉGE, SE HOSSZA A PROGRAMOKNAK

A két időpont között minden napra jutott élmény. Volt kirándulás Nyíregyházára állatparki barangolással, kiruccanás a Hortobágyra, Tiszafüredi városnézés, biciklitúra a Tisza-tónál, látogatás Karcagra és Egerbe, természetesen a vár bebarangolása, (figyelmes házigazdák gondoskodtak róla, hogy előző este még az Egri csillagok című filmet is megnézheték a gyerekek). Egy nap a helyi mesterembereket keresték fel, hogy megismerkedjenek különböző foglalkozásokkal, és nagyot fűrdtek a berekfürdői strandon. Többször volt esténként fergeteges hangulatú táncház

A REFORMÁTUSOK IS SEGÍTETTEK

Többen furcsállták, hogy a napi programok között a református istentisztelet meglátogatása is szerepelt, amire azért került sor, mert vendéglátóink a Református Egyház berkein belül üzemeltetik a Megbékélés házát, és úgy gondoltuk, hogy a sok kedvezményt, amelyet kaptunk tőlük, azzal is viszonzozzuk, hogy a gyermekek a református templomban is tiszteletüket teszik. A katolikus pappal és a református lelkész hölgygel megbeszéltük, hogy aktívan be fognak kapcsolódni a mise/ istentisztelet menetébe, felolvasásokkal, énekléssel, természetesen csángó népviseletben.

A gyermekek beszámolóiból tudjuk, hogy remekül érezték magukat, ezért szeretném megköszönni mind az ő, mind a magam és szervező társaim, a

moldvai pedagógusok nevében minden támogatónak, hogy ötleteikkel, anyagiilag és sok egyéb módon támogatták a berekfürdői tábor létrejöttét.

Isten fizesse meg a támogatásukat – ahogy Moldvában mondják, azt, hogy több kisgyermek így életre szóló élményhez juthatott, és sok-sok ismerettel gazdagodhatott. Reméljük, hogy ez a berekfürdői tábor majd hozzájárul ahhoz, hogy a magyar nyelvet többen használják majd otthon, és hagyományait továbbra is ápolják.

JÖVŐRE CSÁNGÓ-MAGYAR KÖZÖS NYARALÁS

Még éppen hogy befejeztük a 2011-es berekfürdői táborunkat, de a mi kis csapatunk már lelkesen elkezdett készülni a 2012-es nyaralásra, amely 65-85 fős létszámmal egy vegyes moldvai és magyarországi magyar gyermekek közös táborozása lesz. A legfontosabb, amit a 2012-es évi tábor szervezésénél célul tűztünk ki, hogy a gyermekeknek minél több olyan feladatot és vetélkedőt, programot talál-



junk ki a kilenc napra, amíg itt lesznek, amelyben hasonló korú magyarországi gyermekekkel közösen kell tevékenykedniük, sőt igyekszünk őket egy szobában elszállásolni. Ugyanis a 2011-es táborban az egyetlen fájdalomunk az volt, hogy a gyermekek egymás között sokat beszéltek románul. noha a pedagógusok mindent megtettek most is, hogy a magyar nyelv használatára ösztönözzék őket. Ez biztos, hogy könnyebb lesz 2012-ben, ha hasonló korú magyar gyermekekkel lesznek majd együtt, és össze kell dolgozniuk az akadémiai versenyeken és közös programokon.

ERŐS ILDIKÓ
klézsei és pokolpataki falugazda

A tábor a keresztszülők, az NKA és az NCA támogatásával valósult meg.



Nemzeti
Kulturális
Alap



Csomagleadás továbbra is a szokott módon

Elmondhatjuk, hogy bevált és sikeresen működik a SMART Electronic Kft. által felajánlott csomagküldési mód. A Budapesten leadott csomagok rendszeresen és biztonságosan érnek el Csángóföldre. Az alkalmanként előforduló késések csupán abból adódhatnak, hogy Gyergyószentmiklósról, vagy Kolozsvárról, Bukarestből nem tudjuk minden héten elhozni; amikor összegyűlik egy nagyobb mennyiség, akkor szállítunk a csángó szövetség részéről. A csomagok küldésére tehát továbbra is két módon történhet az alábbiak szerint:

POSTAI ÚTON ÉS SZEMÉLYESEN

Horváth Dénes 6636 Mártély, Község ház u. 24. Tel.: +36/30/9503-231

A dobozon feltétlenül legyen rajta a gyerek és a faluja neve!

SZEMÉLYESEN BUDAPESTEN a következő címen:

XIII. kerület, Kis Gömb u. 25-27. (Szent László u. sarok) APC SMART ELECTRONIC Kft. Nyitva: H.-P. 9:00–16:00 h, Bejárát az udvar felől, ahová autóval is kényelmesen be lehet állni. Megközelítés BKV-val: 1-es villamossal vagy 30, 30A és 32-es autóbusszal a Róbert Károly krt. közúti felüljáró megállóig. A csomagra mindig legyen ráírva a gyermek pontos neve és faluja!

Köszönet a gyermekek nevében is a csomagok küldőinek, raktározóinak és szállítóinak!

www.apcsmart.hu

A szentendrei önkéntesek az idén is azoknak a diószéni csángómagyar gyerekeknek gyűjtöttek, akinek még nincs keresztszülőjük.

Szentendréről Diószénbe

Ebben az évben még a szokottnál is nagyobb izgalommal fogtunk hozzá a karácsonyi csomagok gyűjtéséhez, mert egy kicsit féltünk, hogy csökken az adakozókedv, hiszen egész évben mindenki a gazdasági válságról és az anyagi nehézségekről beszélt

Az eredmény ezért kétszeresen is meglepetés volt. Soha ilyen sok szép játék, édesség, mikuláscsomag, ruhanemű nem gyűlt össze, mint az idén.

A keresztszülők is kitétek magukért: kamionra való csomagot küldtek a gyerekek számára. Hihetetlenül jó érzés volt látni ezt a rengeteg, gyönyörűen becsomagolt, személyre szóló ajándékot.

magolt, személyre szóló ajándékot.

Köszönjük szépen *Trombitás Titániának, Vighné Bozó Katalinnak, a COAST Hungary KFT. Budapesti gyár dolgozóinak* valamint *Király Lajosnak és Tampu Steliánnak*, akik a csomagok kijuttatásában működtek közre a segítséget.

Nekik, és a keresztszülőknek köszönhetően egyetlen csángó kisgyermekgyerek sem maradt idén Diószénben karácsonyi csomag nélkül.

A szentendrei polgármester nekem és családomnak külön levélben köszönte meg a határon túli magyarok érdekében végzett munkát, s rajtam keresztül a



Willemse Jolanda a Diószénbe szánt csomagokkal

Moldvai Magyar Oktatási Programnak a működését.

Így karácsony táján mindig megerősödök bennem a tudat: adni sokkal jobb dolog, mint kapni.

WILLEMSE JOLANDA
mint diószéni falugazda

Elsősegélydobozok holland-magyar összefogással

**Egy délelőtt csoda történt.
Kaptam egy telefonhívást:
a vonal végén Nagy Bandor
jelentkezett, azzal a szándékkal,
hogy segíteni akar
a csángó gyerekeken.
Kérdezte, mire lenne
a legnagyobb szükségünk?**

Amióta a szociális feladatok ellátása a feladatomban a KEMCSE-ben azon fáradoztam, hogy minden Moldvai magyar iskolában legyen elsősegélydoboz.

A feladat sokkal nehezebbnek bizonyult, mint gondoltam. A szabványokra vonatkozó előírások teljesítése mellett, az anyagiak előteremtése okozta a legtöbb gondot. Ezért félve mertem említeni a kedves telefonálónak, hogy az elsősegélydobozokra lenne szükség minden moldvai oktatási helyszínen, hiszen tudtam, sok pénzről volt szó. Ez a fantasztikus fiatalember még aznap visszahívott, hogy megvan a pénz rá, s a dobozokat személyesen szeretnék kivinni Moldvába.

A pénz egyik felét a JUVENÁLIS EGYESÜLET adományozta Nagy

Bandor és Veres Juca közreműködésével. Ez az egyesület egyébként a hátrányos helyzetű gyermekek sportolási lehetőségeit támogatja. A pénz másik fele Hollandiából érkezett, egy szintén sporttal foglalkozó egyesülettől. E két csoport szoros kapcsolatban áll egymással a KORFBALL révén. A közös ügy érdeké-



ben most összefogtak s együtt elég pénzt gyűjtöttek a cél megvalósításához. Hollandiáról név szerint: *Henk Jongstra, Frenk Jongstra, Hennie Jongstra, Trintje Jansen* voltak a támogatók. *Henk Jongstra* például a szülei emlékére rendezett összeíjvetelen 1500 EU-t kalapozott össze az egészségügyi dobozokra.

Meg is vásárolták azokat, s nyolcan elindultak Moldvába, hogy személyesen adják át az érintetteknek. Egy egész napig tartott az út, de fáradaimkat hamar feledtette, hogy a házigazdák szeretettel és finom vacsorával várták őket. (Köszönjük a MCSMSZ szívélyes vendéglátását, s személy szerint Szakács Károly segítségét)

Ezt követően átadták az adományokat, és hosszan beszélgettek. Másnap indultak haza, fáradtan, de sok élménnyel gazdagodva, s azzal az elhatározással, hogy máskor is visszatérnek.

Hát nem csodálatos, hogy vannak még ilyen remek emberek, akik határokon átnyúlva, nemzetiségüktől függetlenül összefognak, s közösen segítenek azoknak, akiknek szükségük van rá?!

Köszönjük a támogatást Keresztszülők Egyesülete nevében is, s ígérjük, igyekezünk fenn tartani a kapcsolatot velük, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy egyszer a jövőben szervezünk együtt egy sport táborát a csángó gyerekek részére.

WILLEMSE JOLANDA
KEMCSE
alelnök – szociális felelős

Kérés a keresztszülőkhöz

Kérjük a keresztszülőket, hogy a táblázatban feltüntetett falugazdánál – akik eddig még nem vették fel velük a kapcsolatot – jelentkezzenek, és adják meg telefonszámukat, email elérhetőségüket, hogy minél szélesebb körben tudjuk tájékoztatni Önöket a keresztszülőikkel kapcsolatos eseményekről!

Köszönjük!

Ugyanakkor azok a falvak, melyek még nem rendelkeznek falugazdával várják az Önök jelentkezését! Találjuk meg minden falunak a gazdáját, várjuk leveleiket!

Tudósítás a VIII. Szeretmenti Népdalvetélkedőről

Trunk, 2011. november 19.

Délelőtt tíz órára megtelt a trunki román iskola gyönyörű csángó népviseletbe öltözött diákokkal. A ködös őszi időben a gyerekek a tavaszi rét színpompáját varázsolták a tantermekbe. Ezt tükrözték vidám rajzaik is, amelyek beborították az iskola osztályainak és folyosóinak falait.

A magyar oktatási program egyik legjelentősebb eseménye ez a tehetségkutató verseny, ahol már alsó tagozatos korban felismerhető a jövő énekes. Az ideji vetélkedő megrendezését a trunki



magyar oktatást végző *Szócs Lajos - Botezatu Viktoria* házaspár vállalta és nagy profizmussal bonyolította le.

Három kategóriában indulhattak a versenyzők: az 1-4. és 5-8. osztályosok, valamint az idén először a csíkszeredai bentlakás diákjai külön mérték össze énektudásukat. A szakmai zsűrinek nem volt könnyű dolga, de végül is megszületett minden kategória győztese.

Keresztszülők Egyesülete képviselőiben az idén is részt vettünk a népdalvetélkedőn, és különdíjjal jutalmaztunk két gyermeket: az alsósok közül *Tamás*

Bianka és Regina, dumbrovényi ikerpárt, valamint a felsős *Mileaes Anna Mária* diószéni kislányt. Szép énekükért KEMCSE oklevelet és könyveket, valamint színes ceruzákkal és tollakkal felszerelt tolltartót kaptak. *Tündik Tamás* néptánc tanár évek óta magyarországi ének- és tánc tábori részvétellel



1-4. osztályosok

- I. helyezés megosztott:
- II. helyezés megosztott:
- III. helyezés megosztott:

Gondos Andrea - Diószeg, Benke Medea - Somoska
Vrencsán Anita - Kostelek, Száros Mária - Pusztina
Kosferenc Angéla Bianka - Frumósza, Gusa Teodóra -
Magyarfalu, Csuráru Dária Cselina - Bogdánfalva
Tamás Bianka és Tamás Regina - Dumbravény

KEMCSE különdíjasok:

5-8. osztályosok

- I. helyezés osztatlan sikerrel:
- II. helyezés megosztva:
- III. helyezés megosztva:

Istók Félix - Külsőrekecsin
Turbuk Marika - Magyarfalu, Kaszap Johanna - Pusztina
Kosferenc Júlia - Frumósza, Császár Ankuca - Lábnyik

középiskolások

- I. helyezés megosztva:
- II. helyezés megosztva:

Kertész Madalina - Bákó (Külsőrekecsin)
László Paula, László Johanna - Klézse-Buda
Kotyor Rodika - Csík
Bot Cecília - Lábnyik

III. helyezést nem adott ki a zsűri

jutalmazza a legjobb énekeseket. Az idén először a Keresztszülők Egyesülete is felajánlotta, hogy két gyermek teljes, 2012-es táborozási költségét vállalja, ezzel is emelve a verseny vonzerejét.

Nagyon köszönjük a román igazgatónő szíves vendéglátását, akivel a magyar oktatást végző tanárok zökkenőmentesen tudnak együttműködni. Köszönet illeti Tündik Tamás és csapata munkáját, akik a magyarországi vendégek utaztatását végzik, és támogatják a rendezvényt. Ennek köszönhető, hogy ez évben is minden induló kapott ajándékot.

A verseny szünetében meglátogattuk a falu híres szülőltének, *Benedek Mártonnak* a sírját és egykori lakóhelyét, valamint felújított, csodatévő kútját, melynek vize sok gyógyulni vágyó embert vonzott Trunkba.

Gratulálunk a *Szócs-Botezatu* házaspárnak a tökéletes vendéglátásért is!

BÜTTNER SAROLTA
A KEMCSE elnökségi tagja

Fotók: Csóti Márta

Falugazdák, oktatási helyszínek elérhetőségei

Falu	Tanár	Tanár elérhetősége	Falugazda	Falugazda telefonszáma	Falugazda e-mail címe
Bákó/iskola	Gradinaru Daniela	bako@csango.ro			
Bogdánfalva	Niczuly Enikő	bogdanfalva@csango.ro			
Bogdánfalva	Bartal Gábor	bogdanfalva@csango.ro			
Buda	Botezatu Viktória	buda@csango.ro	Felföldi Elek	70/335-5347	felek@freemail.hu
Csík falu	Tamás Tünde	csikfalu@csango.ro	Herpai Alinka	20/327-4947	herpai.alinka@gmail.com
Csík falu	Gál Zsófia	csikfalu@csango.ro			
Diószeg	Balla Loránd	dioszeg@csango.ro	Papp László	20/921-5864	pl@pannonhalma.hu
Diószeg	Szopos Zsuzsánna	dioszeg@csango.ro			
Diószén	Lovász Mátyás	dioszen@csango.ro	Jolanda Willemse	30/2792688	willemse@t-online.hu
Diószén	Szász Erzsébet	dioszen@csango.ro			
Dumbravén	Majzik Tamás	dumbraven@csango.ro			
Ferdinándújfalú	Vígh-Tarsonyi László	ferdinand@csango.ro			
Frumósza	Orbán Attila	frumosza@csango.ro			
Frumósza	Neagu Adrian	frumosza@yahoo.com			
Gajdár	Konát Eszter	gajdar@csango.ro	Biri Elvira	20/569-5429	elvira.biri@gmail.com
Gajdár	Mihály Szende	gajdar@csango.ro			
Klézse /Tyúkszer	Istók Angéla	klezse@csango.ro	Erős Ildikó	30/475-5338	eros.ildiko@freemail.hu
Klézse	Lovász Piroska	lovaszpiro@gmail.com			
Kostelek	Imre Éva	kostelek@csango.ro	Torvaji László	30/523-7467	torvaji.laszlo@freemail.hu
Kostelek	Ferencz András	kostelek@csango.ro	Vermes Miklós és Zsuzsa	20/342-4179	vermes.miklosne@gmail.com
Külsőrekecsin	Bodó Judit	kulsorekecsin@csango.ro	Lázár Miháyné Borika	30/456-6304	borika550328@freemail.hu
Külsőrekecsin	Fekete-Kászoni Rita	kulsorekecsin@csango.ro			
Külsőrekecsin	Antonya Tímea	kulsorekecsin@csango.ro			
Lábnik	Kicsi Eszter	labnik@csango.ro	Böröcz Gergely	20/315-7528	gborocz@gmail.com
Lábnik	Juhász Péter	labnik@csango.ro			
Lészped	Márton Attila	leszped@csango.ro	Vásárhelyi Tamás	30/225-7720	tamas420805@freemail.hu
Lujzikalagor	Petres László	lujzikalagor@csango.ro	Lajos Veronika	20/342-7236	lajosvera@yahoo.co.uk
Lujzikalagor	Szász Csilla	lujzikalagor@csango.ro			
Magyarfalu	Gál Veronika	magyarfalu@csango.ro	Ormosy Levente	20/222-9642	ormosy.l@freemail.hu
Magyarfalu	Budau Lina	magyarfalu@csango.ro			
Magyarfalu	Pogar Gabriela	magyarfalu@csango.ro			
Nagypatak	Botos Erzsébet	nagypatak@csango.ro	Maczó Balázs	70/313-1723	mindennev@gmail.com
Pokolpatak	Boros Rezső	pokolpatak@csango.ro	Erős Ildikó	30/475-5338	eros.ildiko@freemail.hu
Pusztina	Nyisztor Ilona	nistor_ilona@yahoo.com	Muhy András	20/351-6724	muhiandras@t-online.hu
Pusztina	Bilibók Jenő	bilibokj@yahoo.com pusztina@csango.ro	Barna Imre	20/338-4083	barna.imre@freemail.hu
Pusztina	Rosu Anna	pusztina@csango.ro			
Pusztina	Mátyás (Veress) Kinga (GYES-en)	pusztina@csango.ro			
Somoska	Benke Paulina	somoska@csango.ro			
Somoska	Istók Angéla	somoska@csango.ro			
Szítás	Lázár Annamária	szitas@csango.ro			
Szítás/Bahána	Vass Szende	bahana@csango.ro			
Trunk	Szócs Victorita-Oana	trunk@csango.ro	Dobozi Róbert		doboz.r@feldep.t-online.hu
Trunk	Szócs Lajos Levente	trunk@csango.ro			
Csíkszereda	Péter Endre	tovabbtanulok@csango.ro	Büttner Sarolta	30/609-5022	buttner.sarolta@gmail.com
Csíkszereda	Imre Hajnal-Veronika	tovabbtanulok@csango.ro	Csillik László	20/310-3057	csillikl@yahoo.com
Csíkszereda	Ferencz Gabriella	tovabbtanulok@csango.ro			
Csíkszereda	Farkas Endre	csikszereda@csango.ro			
Csíkszereda	Bende Edit	tovabbtanulok@csango.ro			

Receptajánló Csángóföldről

KÁPOSZTA FŐZVE CSONTVAL

Receptjét elmondta: Tamás Magdolna, Pusztina, 2007

Ennek a sós káposztának a lapját összevágjuk, s kiáztatjuk a káposztából a sót. A disznó füstölt lábát vízbe tesszük 2-3 órát, kivonjuk, s együtt megfőzzük. S mikor aztán kész van, egy darab szalonnával lerántjuk. Egy kicsit megpergeljük a szalonnát, megvágjuk apróra, jó fej hagymát, kettőt, s akkor úgy letöltjük. Egy lábhúsz egy fej káposzta megy. Füstölt hússal jön ki jól a sós káposzta. De a káposztát ki kell egy kicsit vontatni, a húst, hogyha sós, akkor ki kell vontatni, vízbe tesszük, meleg vízbe. S ha kész, megkóstolod, s egy kicsit íztelen, akkor még lehet egy kicsi káposztalevet belerakni. Úgy, hogy legyen jó, hogy mindenki meg tudja enni. A hússal együtt főnek 2-3 órát. A káposzta nehezebben fő, mert sós. S kell három, négy óra is, főzzük. Borsot, ételízesítőt lehet belé tenni, még egy kis cukrot, nádmézet lehet egy szikrát belé tenni. Egy csombort, egy kicsi kaporot. Vízet, annyit töltesz belé, hogy felérje a húst s a káposztát.

Így készül ma, hozzávalók 6-8 főre

- 1 füstölt, körmös sertécsülök
- 1 fej (kb. 1 kg) sós, savanyú káposzta
- néhány szál szárított csombor és kapor
- 10 dkg szalonna
- 1-2 hagyma
- őrölt bors
- nádméz (cukor)

A füstölt csülköt egy-két órára vízbe rakják, hogy a só kiázzon belőle, azután friss vízben felteszik főni. A sós káposztafejről a leveleket lefejtik, és vékonyra metélik. Vízrel jól átmoszák, hogy ez se maradjon sós. Azután kinyomkodják, és a húshoz adják. Annyi vizet öntenek rá, hogy jól ellepje. Dobnak bele szárított kaporot és csombort. Együtt főzik, mert a sós káposzta lassan puhul.

Egy darabka szalonnát kis kockákra vágják, és zsírját ki-sütik. A hagymát meghántják, felaprítják, és a szalonnaszíron megpergelik. A fővésben lévő hússal káposztába öntik. Ha minden megpuhult, megkóstolják, és ha kell, egy kicsi káposztalével ízesítik. Borsot meg egy kis cukrot tesznek bele.

Szokás

- A cukor helyett mézzel is szokták ízesíteni.
- Az utóbbi időben, mióta lehet kapni, ételízesítőt is tesznek bele.

A receptet a Csángó galuska című könyvből idéztük

Kása mondóka:

„Gyertek haza fiaim,
Kását főztem, egyetek.
Abból bizony nem esztek,
Ha forgácsot nem szedtek.”

(Pusztinai gyűjtés)

Téli erőforrás: Béres cseppek a diákoknak



A Béres Rt. szokása szerint ebben az évben is támogatja a moldvai csángó oktatást, természetesen a maga módján. 200 üveg Béres csepp Pluszt küldtek Bákóba, amit a tanárok oszthatnak ki megítélésük szerint leginkább rászoruló kisdiákok között. Nagyon fontos, hogy a cseppek mellé, jobb felszívódásuk érdekében sok C-vitamint kell fogyasztani. Nem feltétlenül tableta formájában, a savanyú káposzta, a téli savanyúság, a csipkeszirup azaz homoktövis szörp – bőven tesznek el télire ilyet a gondos csángó háziasszonyok – és természetesen a citrom is kiváló C-vitamin forrás, limonádé és citromos tea formájában egyaránt.



Pusztinai asszonyok homoktöviset szemeznek, ebből lesz télire a finom csipkeszirup

Kedves kósteleki keresztszülők! Kedves Zsuzsa és Miklós!

Karácsonyi ajándékuk megérkezett, az este a karácsonyi ünnepségünk után át is adtuk diákjainknak. Nagyon örültek, hogy ismét gondoltak rájuk! A nevelőknek küldött finomságokat külön köszönöm!

Készítettünk pár fotót, küldöm őket!

Isten adjon Önöknek Áldott Karácsonyt és egy Boldog Új Esztendőt!

Köszönettel

Ferencz Gabriella a Csíkszeredai Bentlakásból



1 % a csángó oktatás javára

Hét éve alakult meg A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány, amely azóta jelentős összegekkel támogatta a moldvai csángók magyar anyanyelvi oktatását. Az alapítvány főként magánszemélyek és vállalkozók befizetéseiből - a moldvai magyar oktatás költségeinek közel felét fedezi.

A keresztszülők és vállalkozók befizetése mellett 2008-tól lehetségessé vált, hogy A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány is fogadhassa az alapítványoknak felajánlható személyi adó 1%-át. A 2008-as felajánlások révén 6.321.666 Ft, 2009-ben 7.841.961, 2010-ben 9.352.738, 2011-ben



8.660.117 Ft gyűlt össze az alapítvány számlaszámán. Ez a forrás tette lehetővé, hogy az AMMOA támogassa újabb moldvai csángómagyarok lakta faluban a magyar anyanyelv tanítását.

Hálásan köszönjük!

Kérjük, hogy 2012-ben is támogassák a személyi adójuk 1%-val a moldvai csángómagyarok magyar anyanyelvi oktatását! Ne hagyják elveszni adójuk 1%-át, ne hagyják elveszni a magyarság értékeit Moldvában.

A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány jogosult a személyi jövedelemadó-ból a civil szervezetek részére felajánlható 1% fogadására.

Az alapítvány adószáma: 18710209-1-13

Gyerekek Háza épül Magyarfaluban

A magyarfalui Gyerekek Háza építésére érkező pénzeket külön számlán kezeljük.

A magyarfalui építkezésre eddig az AMMOA-hoz és az MCSMSZ-hez összesen közel 10 millió forint adomány érkezett.

Az AMMOA 2011-ben a magyarfalui építkezésre két alkalommal utalt:

2011.06.17. 3.442.985 Ft

2011. 12.19 3.165.000 Ft

Amennyiben a magyarfalui építkezést kívánják támogatni, az AMMOA-nak az Erste Banknál vezetett **11600006-00000000-38734966** számlaszámára utaljanak, s a biztonság kedvéért kérjük, közleményként írják rá az utalásra: „a magyarfalui építkezésre”.

A magyarfalui építkezésre érkezett pénzek nyomon követhetők az MCSMSZ honlapján:

http://www.csango.ro/index.php?page=mf_tamogatasok

A Moldvai Magyar Oktatásért Alapítvány

székhely: 1126 Budapest, Böszörményi út 20-22.

bankszámlaszám (HUF): 11600006-00000000-38734966

Ha nem Magyarországról történik az utalás (IBAN kód): HU47116000060000000038734966

A külön számlaszám adatai (Romániában):

Asociația Maghiarilor Ceangăi din Moldova

OTP Bank Suc. Bacău

600026-Bacău, Str. 9 Mai nr. 2, sc. A, parter

Swift-kód: OTPVROBU

Lejes számlaszám: IBAN RO95OTPV290000416906RO03

